

Děkuji za důvěru a hlavně za snahu zachránit důležité historické objekty. Můj názor je tento:

Hospodářské dvory jsou důležitou součástí naší kulturní krajiny i měst a vesnic. Mají význam jak historický, tak sídelně historický, urbanistický a většinou i architektonický. V posledním půlstoletí trpěly nevhodným využíváním, neúdržbou či necitlivými úpravami.

Zejména v posledním desetiletí jsou pak hromadně bořeny jakožto nevyužitelné „brownfields“. Bude-li tento vývoj pokračovat, stanou se z těch hospodářských dvorů, které zbořeny nebudou, velmi vzácný druh památek. Už dnes existuje řada příkladů, kdy se dvory podařilo zachránit, citlivě adaptovat a nově využít.

Jedovnický dvůr s lihovarem je stále využíván. Architektura budov byla sice narušena necitlivými zásahy, ale většinou jde o reverzibilní zásahy. Dvůr se nachází ve velmi nepříznivém urbanistickém kontextu, neboť jej obklopuje panelové sídliště, jehož výstavbě část budov dokonce ustoupila.

Ale přesto - nebo právě proto - má dvůr zcela zásadní historický a urbanistický význam. Je součástí základních urbanistických znaků a struktur, které vytvářejí jedovnickou identitu: protáhlé vřetenovité náměstí s dominantou kostela, dvůr v izolované vyvýšené poloze a rybník. Pokud by dvůr zanikl, zmizela by tato důležitá stopa urbanistické struktury městečka.

Areál by si v každém případě zasloužil kvalitní stavebně historický průzkum, protože přinejmenším některé budovy mají pravděpodobně barokní původ, ne-li ještě starší. Lihovar představuje přes dílčí zásahy do vnější podoby cennou industriální stavbu.

Celý areál se zdá být v relativně dobrém stavebním stavu a lze jej jistě ještě lépe využít pro obohacení prostředí a funkcí okolního sídliště i celého městečka.

V rámci sídliště stále udržuje historickou paměť místa a urbanisticky nezajímavé prostředí ozvláštňuje a obohacuje.

19. února 2022

Ing. arch. Karel Kuča

člen exekutivního výboru českého národního komitétu ICOMOS

člen vědecké rady generální ředitelky NPÚ

člen vědecké rady ministra kultury